

ЗІЗДА НАТАЛІЯ, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**, доктор філософії (економіка), доцент кафедри менеджменту та маркетингу, **Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв**

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Фінансова стійкість сільськогосподарських підприємств є критичним аспектом їх ефективного функціонування та розвитку в умовах сучасної економічної нестабільності. В Європейському Союзі, де сільське господарство займає важливе місце в економічній структурі, забезпечення фінансової стійкості підприємств є невід'ємною складовою аграрної політики. Фінансова стійкість не лише дозволяє підприємствам виживати в умовах зовнішніх і внутрішніх шоків, а й створює основу для довгострокового розвитку, інвестицій та інновацій [1].

В умовах Європейського Союзу сільськогосподарські підприємства мають справу з багатьма факторами, що впливають на їх фінансову стабільність. Це і коливання цін на сільськогосподарську продукцію, і зміни в політиці субсидування, і потреба у великих капіталовкладеннях для модернізації виробництва. Поряд з цим, аграрії повинні мати можливість ефективно управляти фінансовими потоками, мінімізувати ризики та забезпечити оптимальне використання ресурсів [2].

Одним з ключових елементів управління фінансовою стійкістю є здатність підприємств до адаптації до змінюваних умов ринку. Європейський Союз активно підтримує фермерів через різноманітні фінансові механізми, зокрема через Спільну аграрну політику (САП), яка надає прямі виплати, пільгові кредити, субсидії на модернізацію та інші форми допомоги. Це дозволяє знижувати фінансове навантаження на аграріїв і створює стабільну основу для їх розвитку. Однак навіть з цією підтримкою, підприємства повинні знаходити шляхи до забезпечення фінансової стійкості в умовах ринкових коливань і непередбачуваних зовнішніх факторів [3].

Незважаючи на різноманітні механізми підтримки, сільськогосподарські підприємства в ЄС повинні також вміти адаптувати свої стратегії до глобальних економічних змін, таких як зміни клімату, пандемії, чи геополітичні кризи. У цих умовах важливою є здатність аграріїв до фінансової гнучкості, тобто можливість швидко реагувати на зміну обставин, залучати додаткові ресурси або скорочувати витрати без втрати якості виробництва [4]. У цьому контексті управлінці підприємств повинні володіти навичками планування і прогнозування, що дозволяють зменшити вплив несприятливих умов на фінансову стабільність.

Фінансова стійкість сільськогосподарських підприємств також тісно пов'язана з їх здатністю до диверсифікації діяльності. У ЄС спостерігається тенденція до розвитку альтернативних напрямів агробізнесу, таких як

агротуризм, органічне землеробство, відновлювальна енергетика на базі сільських територій [5]. Ці напрями дозволяють підприємствам не лише стабілізувати свої доходи, а й зменшити ризики, пов'язані з коливаннями на ринку традиційної сільськогосподарської продукції. Таким чином, стратегічне планування та пошук нових джерел доходу стають невід'ємною частиною управління фінансовою стійкістю аграрних підприємств.

Не менш важливим аспектом є управління зовнішньоекономічною діяльністю, оскільки Європейський Союз активно інтегрований у світову економіку, і сільськогосподарська продукція часто стає предметом міжнародної торгівлі [1]. Врахування змін на міжнародних ринках, коливань валютних курсів, митної політики та експортних обмежень є критично важливим для забезпечення фінансової стійкості підприємств [3]. Крім того, підприємства повинні забезпечити відповідність міжнародним стандартам якості та екологічним вимогам, що знижує ризики санкцій або недобросовісної конкуренції.

Отже, управління фінансовою стійкістю сільськогосподарських підприємств в Європейському Союзі - це складний і багатогранний процес, що включає як внутрішнє управління фінансами, так і адаптацію до зовнішніх економічних та політичних змін. В умовах глобальної конкуренції та непередбачуваності ринку, фінансова стійкість є основою для забезпечення стабільного розвитку аграрного сектору.

Список використаних джерел:

1. Адаменко М.І., Василькова К.Ю., Янцевич А.А. Внутрішні та зовнішні фактори фінансової стійкості монопродуктової компанії. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 312–319.
2. Полторак А.С., Сухорукова А. Л., Бурковська А. І. Кібербезпека в системі трансформації управління бізнес-організацією. Трансформація менеджменту бізнес-організацій: сучасні тренди та виклики : колективна монографія. Київ : Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». 2021. С. 158-176. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10893/1/17.pdf>
3. Попович Д.В., Алимов О.С. Дослідження ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств та засоби її підвищення у сучасних умовах. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 1. С. 31–35.
4. Poltorak A., Burkovska A., Khrystenko O, Sukhorukova A. Dovgal I. Monitoring of relationships between indicators of food security of the states. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2023. 1269(1), 012001. DOI:10.1088/1755-1315/1269/1/012001
5. Довбня С.Б., Сидоренко Є.К. Формування ієрархічної системи діагностики фінансової стійкості підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 1(18). С. 108–114.

